

เอกสารการสอน

รายวิชา EDU 0107 การประกันคุณภาพการศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

เรียบเรียงโดย

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณอร อุชูปภาพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

2558

## คำนำ

เอกสารการสอนรายวิชา EDU 0107 การประกันคุณภาพการศึกษาเล่มนี้ ผู้เรียบเรียงได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนของนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อความสะดวกในการเรียนการสอน การมอบหมายงานและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตอนที่ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ และตอนที่ 4 การดำเนินการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

ผู้เรียบเรียงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารการสอนเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษานักการศึกษาและผู้สนใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณอร อุชูปภาพ  
มกราคม 2558

## สารบัญ

### ตอนที่

#### คำนำ

รายละเอียดของรายวิชา มคอ. 3 EDU 0107 การประกันคุณภาพการศึกษา

#### 1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

-พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

-กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ.2552-2561)

-ร่าง roadmap ปฏิรูปการศึกษา

-มาตรฐานการศึกษาของชาติ

#### 2 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

-สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน (สมศ.)

-ความและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

-ความสำคัญของการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

-การประเมินคุณภาพภายนอก

-วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

-สถานศึกษาที่มีคุณภาพ

-การสร้างสถานศึกษาคุณภาพ

-คุณภาพของครู

-การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รอบปี พ.ศ. 2559-2563

#### 3 การดำเนินการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

-หลักการบริหารการศึกษา

-หลักธรรมาภิบาล

-หลักการบริหารงานแบบสมดุล

-หลักการบริหารงานที่มีคุณภาพทั้งองค์กร

-กระบวนการทำงานP-D-C-A

-หลักการทำงานเป็นทีม

-ทักษะการทำงานเป็นทีม

-การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

-หลักการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

-วิธีสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

## สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่

4

แนวทางการเขียนโครงการพัฒนาการศึกษา

-การบริหารโครงการในมุมมองนักบริหาร

-การวางแผนการวิเคราะห์และแนวทางในการบริหารโครงการให้ประสบ  
ผลสำเร็จ



การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยสามารถจัดทำโครงการวิชาการ โครงการพัฒนาผู้เรียน และโครงการความสัมพันธ์กับชุมชน

1.3 เพื่อให้นักศึกษาสามารถสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

รายวิชานี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชาหรือการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ คือ นักศึกษา สามารถใช้การสืบค้นงานวิจัยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้กรณีศึกษาเพื่อนำมาสู่การอภิปรายร่วมกันในการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษาได้แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

### หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักการ แนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก บทบาทของผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ความสามารถจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยสามารถจัดทำโครงการวิชาการ โครงการพัฒนาผู้เรียน และโครงการความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

| บรรยาย     | สอนเสริม | การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน | การศึกษาด้วยตนเอง |
|------------|----------|------------------------------------|-------------------|
| 32 ชั่วโมง | -        | 32 ชั่วโมง                         | 80 ชั่วโมง        |

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

3.1 กำหนดการให้คำปรึกษากับนักศึกษา โดยหลังการสอนในแต่ละครั้ง ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม โดยนักศึกษาสามารถนัดหมายให้อาจารย์ได้ให้คำปรึกษาตามเวลาที่กำหนด

3.2 ให้คำปรึกษาโดยใช้ e-mail ของอาจารย์ผู้สอน และโทรศัพท์ที่ได้ตลอดเวลา ทั้งในเวลาและนอกเวลาการเรียนการสอน

## หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

### 1. คุณธรรม จริยธรรม

#### 1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการพัฒนา

1.1.1 เคารพใช้สิทธิ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรี  
ความเป็นมนุษย์เข้าใจตน เข้าใจผู้อื่น พร้อมกับปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

1.1.2 มีความรัก ความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

1.1.3 ตระหนักในคุณค่าของความรัก ความดี ความงาม และความมีเหตุผล

1.1.4 มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อ  
ตนเองและสังคม

#### 1.2 วิธีการสอน

1.2.1 การบรรยาย/การปฏิบัติงาน

1.2.2 การนำเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและวารสารที่เกี่ยวข้อง

#### 1.3 วิธีการประเมินผล

1.3.1 ตรวจผลงาน

1.3.2 การร่วมกันอภิปราย

1.3.3 การทดสอบปลายภาคเรียน

### 2. ความรู้

#### 2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

2.1.1 หลักการ แนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ  
ประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.3 การประเมินคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2.1.4 บทบาทของผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษาที่  
ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5 การจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

2.1.6 การจัดทำโครงการวิชาการ โครงการพัฒนาผู้เรียน และโครงการ  
ความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1.7 การดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

#### 2.2 วิธีการสอน

2.2.1 การบรรยาย/อภิปรายร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา

2.2.2 การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามประเด็นที่มอบหมาย

## 2.3 วิธีการประเมินผล

2.3.1 การซักถามและการสังเกตในการปฏิบัติงาน

2.3.2 การตอบข้อสอบ

## 3. ทักษะทางปัญญา

### 3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

3.1.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์บทความ/งานวิจัย

3.1.2 การระดมความคิดเห็น

### 3.2 วิธีการสอน

3.2.1 การนำประเด็นปัญหาให้นักศึกษาได้ถกเถียงเพื่อหาข้อสรุปจากบทความ/งานวิจัย

3.2.2 การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำเสนอข้อคิดเห็น และสรุปประเด็นที่ศึกษา

### 3.3 วิธีการประเมินผล

3.3.1 สังเกตการทำงานร่วมกัน การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ประเด็นที่ศึกษา

3.3.2 การจัดทำเอกสารสรุปผลงานตามที่กำหนด

## 4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

### 4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสามารถในการรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

4.1.1 เคารพกฎระเบียบ กติกาและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถาบัน องค์กรและสังคม

4.1.2 การเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมได้

### 4.2 วิธีการสอน

4.2.1 การแบ่งกลุ่มทำงานตามที่รับมอบหมาย

4.2.2 การทำงานและการนำเสนอผลงานเป็นทีม

### 4.3 วิธีการประเมินผล

4.3.1 การสังเกตการทำงานและความรับผิดชอบการทำงาน

4.3.2 ตรวจสอบเอกสารการนำเสนอผลงานแต่ละกลุ่ม

## 5. ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนาให้นักศึกษานำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าจากวารสาร และผลงานวิจัยด้วย Power Point และเอกสารกลุ่ม

### 5.2 วิธีการสอน

มอบหมายให้นักศึกษานำเสนอผลการศึกษาตามที่มอบหมายโดยทุกคนต้องแสดงแนวคิดจากการนำเสนอแต่ละกลุ่ม ประเด็นปัญหาที่ต้องศึกษาต่อไป หรือข้อคิดที่ได้จากการศึกษา

### 5.3 วิธีการประเมินผล

ประเมินผลจากเอกสารงานกลุ่มและการนำเสนองานด้วย Power Point

#### หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

##### 1. แผนการสอน

| สัปดาห์<br>ที่ | หัวข้อ/รายละเอียด                                                                                               | จำนวน*<br>(ชั่วโมง) | กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและสื่อที่<br>ใช้          |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------|
| 1              | หลักการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ<br>เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพ<br>การศึกษา                                             | 4                   | การบรรยาย/อภิปราย/ Power<br>Point                  |
| 2-3            | ความสำคัญของการประกัน<br>คุณภาพการศึกษาและ กฎหมายที่<br>เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ<br>การศึกษา                    | 8                   | การบรรยาย/อภิปราย/ Power<br>Point                  |
| 4-5            | การประเมินคุณภาพภายในเพื่อ<br>รองรับการประเมินคุณภาพ<br>ภายนอก                                                  | 8                   | การบรรยาย/อภิปราย/ Power<br>Point                  |
| 6-7            | บทบาทของผู้บริหาร ครูและ<br>ผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพ<br>การศึกษาที่ส่งผลต่อการจัด<br>การศึกษาของสถานศึกษา | 8                   | การอภิปรายและการนำเสนอผล<br>การศึกษาใช้Power Point |
| 8-9            | บทบาทของผู้บริหาร ครูและ<br>ผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพ<br>การศึกษาที่ส่งผลต่อการจัด<br>การศึกษาของสถานศึกษา | 8                   | การอภิปรายและการนำเสนอผล<br>การศึกษาใช้Power Point |
| 10-12          | การจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรม<br>การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการ<br>เรียนรู้                                        | 12                  | การอภิปรายและการนำเสนอผล<br>การศึกษาใช้Power Point |
| 13-14          | การจัดทำโครงการวิชาการ<br>โครงการพัฒนาผู้เรียน และ<br>โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน                               | 8                   | การอภิปรายและการนำเสนอผล<br>การศึกษาใช้Power Point |

## 1. แผนการสอน (ต่อ)

| สัปดาห์<br>ที่ | หัวข้อ/รายละเอียด                                               | จำนวน*<br>(ชั่วโมง) | กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่<br>ใช้                       |
|----------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------|
| 15             | การดำเนินการจัดกิจกรรมประเมิน<br>คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ | 4                   | การบรรยาย/อภิปราย/ การ<br>นำเสนอผลการศึกษาใช้ Power<br>Point |
| 16             | ทดสอบปลายภาคเรียน                                               | 4                   | แบบทดสอบอัตนัย                                               |

## 2. กิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอน ตำราและงานวิจัยเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น  
ในกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาที่กำหนดล่วงหน้า

2.2 การมีส่วนร่วมอภิปรายซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันในชั้นเรียน  
เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และแนวทางปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น

2.3 นำเสนอผลงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย และแนวการจัดทำเอกสาร ประกอบด้วย

1) ปก

2) คำนำ

3) สารบัญ

4) บทนำ

5) เนื้อหา ต้องมีการอ้างอิงเอกสาร ไม่น้อยกว่า 15 เล่ม และจัดพิมพ์ตามแบบการ  
เขียนวิทยานิพนธ์

6) บทสรุปและข้อคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัติ

7) บรรณานุกรมตามที่อ้างอิงในเนื้อหา

8) นำเสนอด้วย PowerPoint และส่งเล่ม พร้อม CD

## 3. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

| ผลการ<br>เรียนรู้ | วิธีการประเมิน                     | สัปดาห์ที่ประเมิน | สัดส่วนของการ<br>ประเมิน |
|-------------------|------------------------------------|-------------------|--------------------------|
| 1                 | การอภิปรายการปฏิบัติงานในสถานศึกษา | 1                 | 5%                       |
| 2                 | การอภิปรายการปฏิบัติงานในสถานศึกษา | 2                 | 5%                       |
| 3                 | การอภิปรายการปฏิบัติงานในสถานศึกษา | 3                 | 10%                      |

### 3. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

| ผลการเรียนรู้ | วิธีการประเมิน                                       | สัปดาห์ที่ประเมิน | สัดส่วนของการประเมิน |
|---------------|------------------------------------------------------|-------------------|----------------------|
| 4             | การอภิปรายการปฏิบัติงานในสถานศึกษา                   | 4                 | 10%                  |
| 5             | การรายงานกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ | 5                 | 10%                  |
| 6             | การรายงานโครงการ                                     | 6                 | 15%                  |
| 7             | การรายงานแบบวัดโครงการ                               | 7                 | 15%                  |
| 8             | การทดสอบปลายภาคเรียน                                 | 8                 | 30%                  |

#### หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

##### 1. ตำราและเอกสารหลัก

จำรัส นองมาก. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องและมีความสุข. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

พรรณอร อุซุภาพ. (2557). การประกันคุณภาพการศึกษา. สุราษฎร์ธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประเมิน. กรุงเทพฯ : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). ในกระแสแห่งคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์.

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). กรุงเทพฯ : ออฟเซ็ทพลัส.

Heaphy, M. and Gruska, G. (1995). *The Malcolm Baldrige National Quality Award*.  
New York : Addison – Wesley.

Portet, L. and Tanher, S. (1996). *Assessing Business Excellence*. A division of Reed  
Education and Professional.

## 2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

2.1 วารสารวิชาการ วารสารวิชาการวิทยาลัยราชพฤกษ์ วารสารวิชาการสมาคม  
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

2.2 วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม วารสารมหาวิทยาลัย  
ราชภัฏสกลนคร วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นต้น

2.3 เอกสารงานวิจัยจากการสืบค้นจาก Thailis, Science direct, ProQuest และ Google

## หมวดที่ 7 การประเมิน และ ปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

### 1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียน  
การสอน

### 2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

สังเกตจากการเข้าชั้นเรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน การทำงานร่วมกันในกลุ่ม  
และการนำเสนอผลการศึกษากลุ่ม

### 3. การปรับปรุงการสอน

นำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงการสอนแต่ละครั้ง เพื่อพัฒนานักศึกษาให้ได้รับประโยชน์  
สูงสุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

### 4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

4.1 มีการทวนสอบมาตรฐานจากคะแนนข้อสอบวัดผลปลายภาคเรียน

4.2 การทวนสอบงานที่มอบหมาย เช่น การวิจารณ์ผลการวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพ  
การศึกษา และงานที่มอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติในชั้นเรียน

### 5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

5.1 นำผลการประเมินการสอนจากนักศึกษามาปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5.2 นำผลการทบทวนเดี่ยวและกลุ่มมาพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มี  
คุณภาพมากขึ้น

\*\*\*\*\*